LES LLETRES

ELS PREMIS LITERARIS

Dimarts acaba el termini d'admissió de les obres que han d'optar als Premis Literaris instituïts per la Generalitat. La concurrència no és pas excessiva; pocs pros artistes, d'entre'ls particularment entesos en novella i el teatre. El de poesia compta amb una concurrència de candidats de més alta categoria. Llevat de Carles Riba —absolut no manca ningú. I l'absència de Riba és tanmateix, ben explicable.

PERE COROMINES PROLOGUISTA

Hem dit de Pere Corominas que els seus pròlegs contribuirán tant com els seus llibres a crear-li una aureola de glòria i de prestigi en l'avenir. I és que en l'art de prologar llibres—ahí d'altri com els propis—Pere Corominas ha assolit un *maximum* d'excel·lència. En el seu darrer llibre, "Pins, la italiana del dancing", hi precedeix les elegàncies i les subtilitats de la novella, creades damunt un natural inelegància d'un ambient i d'un tema àrids, d'un pròleg magnífic en el qual defensa tota la equivocada creació entera d'aquesta novella, qualificada prèviament de reiteradament nap a una deliberada immoralitat. Pere Corominas diu: "Ni amb l'excusa de fer una obra naturalista, ni amb la d'exposar un cas segons les idees de Freud, ni tan sols amb la de tornar el món a les concepcions d'un escandalosíssim sa, com podria pretendre un Rawrence, ha tractat l'autor d'escriure un llibre per a la venda, amb contínues apel·lacions a la misèria i a la pestilitat i als renyons i al "sex-appeal. Tot això li ha semblat sempre a l'autor i continua semblant-li, una porqueria que no té res a veure amb l'art de fer novelles".

EL SANT SEPULCRE EN PERILL

L'informe de l'expert anglès encarregat d'examinar a la basílica del Sant Sepulcre l'estat de les construccions, ha causat gran alarma entre els cristians de Jerusalem, especialment entre el clericat ortodoxe. L'expert ha dictaminat que, efectivament, aquestes construccions no podrien resistir un altre sisme com el de l'any 1927 que tingué lloc a Palestina fa sis anys. El temor de la ruïna, particularment, amenaça enderrocar-se a causa de la pressió que exerceix sobre ell la cúpula dels Grecs i dels Armenis, restaurada fa pocs temps. Sembla d'haver pres un acabament aquest informe, però ha precedit a grandes i potsser no necessàries mesures urgents. L'Estatua deia: Hem fonda dificultat amb vostè restauració de la basílica sense un acord previ entre els dos religiosos.

ELS SECRETS I L'ART

A Roma, el famós Lorenzo Ianiero ha acabat una de Paris Nicodemi el relat de les converses dutes a terme l'any 1926, en la Vila Aldobrandini, l'Excelsitud de la Pavanello del text. En aquest moment està treballant l'actriu germana de Pina Menichelli.

LES ARTS

Reportatges d'AVUI

ELECCIONS

FEDPE ELECTORAL — ASPECTE DE LA CIUTAT — CABALES
— CANDIDATS, CANDIDATURES I MITINGS — L'INTERES DEL

No hi ha res més animat, que una ciutat en període electoral.

Per aquesta volta pogueu veure per la ciutat, grups de ciutadans discutint, apassionadament alguns, i defensant llurs programes i punts de vista. Veureu que tots pretenen tenir raó i tots volen convèncer al ciutadà anònim que tenen en aquells moments com a contrincant.

Els diaris, en especial els òrgans dels partits que van a la lluita, empren aquests dies un to diferent com de la nit al dia, a l'acostumat. Els atacs als partits contraris són d'un caràcter violent; els adversaris es veuen titllats amb una mota potser massa grotesca. Mom els retreu certes actuacions passades per a presentar-los com a vividors i "gangsters" de la ciutat.

I els locals on estan domiciliats els partits? Ahí aquests dies. No hi anéssecu pas puramient per a passar l'estona i esperar allí una hora o altra.

Aquells dies no es pot donar un pas. Són milers els ciutadans que hi van per qüestions electorals com se anhelantar-se del lloc per a votar, demanar si hom està inclòit en el cens i districte, i altres dades. Els telèfons no paren un minut. Els encarregats d'atendre la gent, estan nerviosos per no poder donar l'abast a la feina. Molts, però, hi diafruten en aquests moviments, en tant que els anomenats i els demanats cosen, tot anant d'una banda a l'altra; d'aquesta manera ja es consideren suficientment pagats d'aquell treball.

Els candidats són els més víctimes d'aquells moments. No estan un moment sols. A cada moment, preguntes, felicitacions per ésser candidats, recomanacions, promeses... Estan neguitosos esperant la data, el fall... No dormen en tota la setmana. Cada nit en un mitin o en altre. D'ací d'allà. De poble en poble. El bon han de candidats que, només pel que han actuat durant la campanya electoral, es mereixen ben bé sortir elegits.

Tots els teatres estan comprensos. I molts cinemes que en l'actualitat no funcionen. Com també les places de braus, i com també molts cafès per a comerços.

Els ciutadans ja queden saturats. Durant la setmana electoral són cine o res, els mitings diaris que es fan. Es pot triar i remenar.

Un dels factors que juga més, és el factor propaganda. Les persones que es despleguen aquests dies d'un moviment de brillant èxito que fan el darrerol de qualsevol tanta.

Les impremtes no paren. Cartells, cartells i més cartells. Els tipus de lletra grossos, són els amos de la propaganda electoral.

Cartells amb dibuixos simplistes que les potes de ràbia a l'observar-li. Ninos, dones, ancianetes, nenes Tot. Tot surt en llenços de metre de quatre a dos i mei cadascuna.

Fugeu per a repartir i per a fixar. Candidatures, propaganda, propaganda...

* * *

A la nostra visita de preguntes que ara podeu a la lluita. Ja els entendreu!

La seva propaganda la podeu llegir cada vespre. Cada vespre, en un lloc o altre de Barcelona, hom diu la seva cada cada vespre, pobre de la veu dels militants propagandistes, dels partits que voleu. Tots demanen confiança i ajut, amb l'esperança — diuen — de que en llur actuació no us veureu defraudats.

I tots així. Tan els de dreta com els d'esquerra. Tan els del centre com els extremistes. Tots coincideixen.

La ciutat està febrosa. Arreu només es parla d'eleccions. A les botigues i als tallers. En els centres oficials, els burócrates diuen la seva. En els tramvies, en el metro, en l'autobus. Tres o quatre que van pel carre discursejant i fent gestos estrambòtics. Tothom en parla.

Les redaccions dels diaris apartats de la política reben notes i més notes amb anuncis de mitings, candidats i candidatures.

L'apassionament hi és en gran quantitat. Les típiques "plataformes electorals" no hi manquen.

El bon ciutadà mira el diari: "On anirem aquesta nit? — en pregunta. De tants mitings que hi ha no sap quin triar i acaba consultant-ho a la seva muller.

—Em vols creure, noi? — li fa ella, mentre posa les estovalles a taula —. No t'enredis i ves a dormir. La política només dóna disgustos...

No res més que l'eterna cançó de les mestresses de casa.

* * *

Tenim una sort gran. Tenim comunicances en quasi tots els partits polítics que es presenten a la lluita. Tafanegem, hem volgut demanar-los ens donessin unes impressions del resultat.

Per no fer preferències amb ningú donarem les impressions recollides per ordre alfabètic. I el primer de "Acció Catalana".

—Quin paper et sembla que farà "Acció Catalana" en aquestes eleccions? — preguntem a l'amic J. M., entusiasta acti d'aquest partit.

—Home, home. En primer lloc us declarim que el nostre partit no es presenta pas amb un candidat d'esquerres. Ja ho sapa pron! Aquest partit amb cap de "L'Opinió", els federals d'"El Poble", Acció Republicana, etc. etc.

—Bé, bé. Jo només vull saber quina votació presentitzes per a la candidatura d'Esquerres.

—De segurida, Mira. Trauran les minories i potser algun darrer lloc a les majories. Les minories, però, ja les podem donar com a segures. Hi ha una gran reacció en favor nostre. La política de l'Esquerra...

No volem saber res més.

A l'Esquerra Republicana de Catalunya se'ls han diversos amics. Hem trobat un d'ells, caminant a la Rambla dels Estudis. L'hem aturat.

—Vull saber — di

—Vull saber — li fa — la teva opinió referent al resultat electoral del proper dia 19.

—Ah? — en diu tot parat —. Però la que encara en dubtes? Ha ens arana que l'Esquerra no guanyarà les eleccions en tot Catalunya? Ja ho pots dir!

—Home, jo només vull saber...

—Les majories, home, les majories. No faltava més!

Hi ha altres amics que han preguntat i que ja us publicarem els seus comentaris, que ha fet:

—La Lliga Catalana, les minories agrupades en la guerra. Però aquests

Els problemes filosòfics

per A. Cresson

X

...aprioristes no són ...que exposem encara ...d'aïllar l'absolu ...extraclastiliques. ...les deixeiles manif... una confiança ... compten en un mè...

...fabricant de films ...t d'ell es desenrot... ...característica de ...ment. Però el nos... ...pot copsar el mo... ...ent: és un cadàver ...que s'escapa. Fren... ...el de tirar de l'es... ...una multitud de ...d'aquesta classe és, ...una cosa immòbil. ...llar molt ràpida... ...e espectadors, els ...obtinguts, hem re... ...e moviment.

...fabricant de films, ...stre esperit execu... ...ell intel·lectual. El ...de reflexió, és l'a... ...de l'anàlisi és im... ...epresentacions mo... ...es comprèn la rea... ...r diseccar-la. L'es... ...per a això, de pro... ...lais: esquematitza ...estudia: ho congela ...nguatge. El mètode ...en vista de l'acció ...ent d'exercir sobre ...el saber quines són ...àbies dels objectes ...utilitzar-los. Una ...it les lleis més ge... ...iment per tal de ...consegüències te... ...aquelles que ens ...ria, que nosaltres ...per el clixé dels ...tures consegüències. ...r màquina i obte... ...de rendiment. Tot ...ment de mira prèc... ...un valor. Anàlisi, ...descoberta de fins... ...de la realitat tenen, ...rència de primer ...no ha fet falta: ...nat al que ens sem... ...havien de propor... ...adorable tres ...i que permet d'o... ...ció amb ella.

...nàlisi de la intel... ...no reix més ...ultar precisament ...perador del cinema. ...sions simultànies ...a la realitat movent ...nstan, immòbils ...a enfrontar perpe... ...a pura, una qualitat ...ó amb el moviment. ...Aquest, presentim aquesta matèria ...mpasta, aquesta matèria evolució ...mans reben, aquest matèria endevegi... ...ció. Certament hem. L'evolució ...ió creadora, de qualitat en qua... ...litat. La nostra evolució pròpia no ...de fer més que una empremta ...mmig d'aquella llarga ...

...Després, ...ingularment interessat, ...mavera per un ...ramosa talent ...d'escriptor, entre tots que tot altre, a ...dos l'inexplicable, a intuir en ...que hom pugui ratlla ...ment pregunta. —I no obstant, forga aquesta conclusió: ...ta és prova ...ment, el nostre ...d'aquella ...tuïció a la qual Bergson ...en la seva filosofia, el poder de copsar l'absolut. Les experiències ...ens representa? Cal, respon Bergson, "fer passar la intel·ligència per la porta de casa seva mateixa". Cal fixar-se d'una operació especial que anomena la "intuïció". I és ací mateix on comença la dificultat. Car, què cosa és aquesta intuïció de la qual ens parla Bergson?

Només ho ha dit mitjançant metàfores, coses molt obscures. Però ja que es comprèn de què fa l'elogi, en veure'l mans a l'obra.

Molts filòsofs han cregut, abans de Bergson, que era mal fet de cercar l'absolut fora de nosaltres mateixos. Es, segons ells, en l'experiència interior que tenim de nosaltres mateixos, de la nostra pròpia consciència, de la nostra pròpia voluntat que el podem descobrir. Aquesta opinió és la de Descartes; no copsem, segons ell, la primera veritat més que en copsar la nostra existència en el nostre propi pensament: aquesta opinió és també, amb certs matisos, la de Leibnitz, de Maine de Biran, de Schopenhauer. Però tots aquests filòsofs creuen que l'experiència reveladora de l'absolut ha d'ésser una observació interior molt analitzada. I bé, la intuïció de Bergson és, en l'origen almenys, alguna cosa diferent. Ha d'ésser bé una experiència interior, però una experiència alliberada de tot anàlisi.

En vera nosaltres mateixos què cal girar-nos, abans que tot, segons Bergson, per tal de copsar l'absolut. L'absolut, és el sentiment de la vida íntima de la nostra consciència el que ens en donarà la noció. Però, cal, per tal d'adquirir-lo que ens deixem anar pel corrent de la nostra vida interior sense cebonar cap d'aquesta anàlisi que aturen i descomposen, sense fer intervenir cap d'aquestes traduccions verbals que i... mc utilitzen i dissequen. Cal, sota pena d'assemblar-nos a un d'aquests collecionistes que torquen amb un dit brutal l'ala de les seves papallones, que adoptem una actitud nuda i simpàtica per tal d'"escoltar" el lluny del nostre jo. Aleshores descobrirem l'absolut, o a dir una durada pura, un enfonsar qualitatiu d'elements heterogenis que no penetren i s'emmalleixen els uns als altres, una mobilitat sense parentiu amb el moviment, un progrés heterogeni que és ço real i incomprensible.

I, quan hem copsat l'absolut, en nosaltres, d'aquesta manera, el copsem arreu: penetrem la resta de l'univers per l'"simpatitzant amb ella", és a dir amb les altres figures humanes, i les figures dels animals, i la de les plantes, i fins la dels minerals. Arreu, presentim aquesta matèria compacta, aquesta matèria evolució mans reben, aquest matèria endevegi... ció. Certament hem. L'evolució ...ió creadora, de qualitat en qua... ...litat. La nostra evolució pròpia no ...de fer més que una empremta ...mmig d'aquella llarga ...

Després, singularment interessat, mavera per un ...ramosa talent d'escriptor, entre tots que tot altre, a dos l'inexplicable, a intuir en ...que hom pugui ratlla ...ment pregunta. —I no obstant, forga aquesta conclusió: ...ta és prova ...ment, el nostre ...d'aquella ...tuïció a la qual Bergson ...en la seva filosofia, el poder de copsar l'absolut. Les experiències ...ens representa? Cal, respon Bergson, "fer passar la intel·ligència per la porta de casa seva mateixa". Cal fixar-se d'una operació especial que anomena la "intuïció". I és ací mateix on comença la dificultat. Car, què cosa és aquesta intuïció de la qual ens parla Bergson?

Només ho ha dit mitjançant metàfores, coses molt obscures. Però ja que es comprèn de què fa l'elogi, en veure'l mans a l'obra.

Molts filòsofs han cregut, abans de Bergson, que era mal fet de cercar l'absolut fora de nosaltres mateixos. Es, segons ells, en l'experiència interior que tenim de nosaltres mateixos, de la nostra pròpia consciència, de la nostra pròpia voluntat que el podem descobrir. Aquesta opinió és la de Descartes; no copsem, segons ell, la primera veritat més que en copsar la nostra existència en el nostre propi pensament: aquesta opinió és també, amb certs matisos, la de Leibnitz, de Maine de Biran, de Schopenhauer. Però tots aquests filòsofs creuen que l'experiència reveladora de l'absolut ha d'ésser una observació interior molt analitzada. I bé, la intuïció de Bergson és, en l'origen almenys, alguna cosa diferent. Ha d'ésser bé una experiència interior, però una experiència alliberada de tot anàlisi.

En vera nosaltres mateixos què cal girar-nos, abans que tot, segons Bergson, per tal de copsar l'absolut. L'absolut, és el sentiment de la vida íntima de la nostra consciència el que ens en donarà la noció. Però, cal, per tal d'adquirir-lo que ens deixem anar pel corrent de la nostra vida interior sense cebonar cap d'aquesta anàlisi que aturen i descomposen, sense fer intervenir cap d'aquestes traduccions verbals que i... mc utilitzen i dissequen. Cal, sota pena d'assemblar-nos a un d'aquests collecionistes que torquen amb un dit brutal l'ala de les seves papallones, que adoptem una actitud nuda i simpàtica per tal d'"escoltar" el lluny del nostre jo. Aleshores descobrirem l'absolut, o a dir una durada pura, un enfonsar qualitatiu d'elements heterogenis que no penetren i s'emmalleixen els uns als altres, una mobilitat sense parentiu amb el moviment, un progrés heterogeni que és ço real i incomprensible.

I, quan hem copsat l'absolut, en nosaltres, d'aquesta manera, el copsem arreu: penetrem la resta de l'univers per l'"simpatitzant amb ella", és a dir amb les altres figures humanes, i les figures dels animals, i la de les plantes, i fins la dels minerals. Arreu, presentim aquesta matèria compacta, aquesta matèria evolució mans reben, aquest matèria endevegi... ció. Certament hem. L'evolució ...ió creadora, de qualitat en qua... ...litat. La nostra evolució pròpia no ...de fer més que una empremta ...mmig d'aquella llarga ...

Després, singularment interessat, mavera per un ...ramosa talent d'escriptor, entre tots que tot altre, a dos l'inexplicable, a intuir en ...que hom pugui ratlla ...ment pregunta. —I no obstant, forga aquesta conclusió: ...ta és prova ...ment, el nostre ...d'aquella ...tuïció a la qual Bergson ...en la seva filosofia, el poder de copsar l'absolut. Les experiències ...

...en l'esforç pel qual ella prova de constatar la vida íntima del nostre jo. Com no ens colpiria una veritat sobre la qual A. Comte ha insistit vigorosament? Quan el meu esperit reflexiona sobre ell mateix, torba, amb això sol, el que s'endevenia en ell abans que reflexionés. Això és veritat per les coses d'ordre intel·lectual. Jo cerco mitjançant el raonament, la solució d'un problema matemàtic. Si em poso a reflexionar per tal d'observar la manera amb la qual jo raono així, jo aturo amb això sol el treball intel·lectual que jo volia observar. Això és veritat pel que es refereix a l'ordre efectiu. Essic còlèric. Si em poso a cercar la meva còlera, cau i desapareix. D'ací aquesta conseqüència: reflexionar respecte a les nostres operacions intel·lectuals o amb les efusions de la nostra sensibilitat, és interrompre allò mateix que volem observar. L'observació interior no afecta mai la vida interior tal com ella és realment. Solament afecta el record que en tenim. Cosa greu: car la nostra memòria és deformadora: solament conserva del passat, línies generals i esquemes. Risquem, doncs, força, en fixar-nos en ella, en la recerca de l'absolut del nostre jo, de prendre, per aquest mateix absolut, un record deformat de la manera amb la qual es comportava abans de l'observació.

Però Bergson ens assegura que la pràctica de la seva intuïció no està subjecta a aquest inconvenient: en efecte, no analitza, no fa apel·lació a la memòria, "s'instal·la en el moviment"; en segueix simplement les sinuositats. Molt bé. Però l'actitud que hom pretén desenlluerar així és donca veritablement possible. Un home viu: se deixa viure: no examina de quina manera viu: rep de nou allò: però, quan viu així, aquest home no és conscient: no fa filosofia.

Un home vol, ara, fer-se càrrec de la seva vida interior, copsar-la mitjançant una intuïció sense anàlisi. Què va donar a poder fer? Hom comprèn que provi de sorprendre'n el moviu en la seva vida íntima actual i present. Però aleshores vol a descobrir-se en dos, un jo que s'observarà viure i un jo que provarà de restar natural i l'altra l'esguardarà. Hi arribarà millor que el model que "posa" davant d'un fotògraf? Hi comprèn que provi una altra cosa: recordar-se com ens fa poc, manera vivia sense pensar-hi, i provar de donar-se'n compte. Però aleshores intervé la memòria, i, si és deformadora, fa bo bé la realitat del seu jo que va a copsar en aquesta operació? No és més aviat una deformació, és a dir una caricatura? —I si aquestes objeccions són, des del punt de vista metòdic, prematures, perquè no pot ésser comprovat una teoria que no ho sigui? Altrament, direm nosaltres, la intuïció de Bergson sigui una altra cosa més la seva eminent dignitat, la seva eficàcia, la seva capacitat, qui ens garantirà tota paraphrasi? La coneixença és, potser, com ho vola Kant, tan sols ell mateix? I més propiament i que ens condemnen a no copsar més que la fenòmen, el fenòmens de nosaltres mateixos. —Per altra banda, de quina manera la coneixença pogués copsar, mitjançant una intuïció directa, altra cosa que no pas ço fa coneixement ni coneixença? La pot realment del nostre jo la bé la vida? Fóra solament la més pobra part i la més superficial.

EL CINEMA

FRASES DE CASANOVA

Es interessant de citar, a propòsit del film "Casanova" que avui veurem, algunes sentències filosòfiques del famós aventurer veneciá: "L'home és lliure per tó cosa d'estar-ho quan no creu que és lliure, més si aquesta creu en el destí, i més si es priva d'aquella tranquil·litat que Déu li ha donat, cotant-se de "Pelig o desorientat, la vida és el bé més que l'home posseeix, i aquells que no l'estimen, no en són dignes".

PAGNOL CONTRA CLAIR

René Clair enyora el cinema mut, i murmura dels que fan teatre filmat. Marcel Pagnol declara que el teatre filmat té totes les preferències del públic. I així, sense anomenar-se l'autor del "Milió" i el de "Topaze", parlotejan pers. Albert Crémieux ho remarca i diu: "Per a Clair el text és zero, o gairebé. Per a Pagnol el text ho és... tot. Qui té raó? Per la meva banda penso que la té Pagnol. El cinema parlant ha de perfeccionar-se sense parar. Actualment, dóna encara malament la veu humana, però la tècnica avança. Per altra banda, hi ha un "fet" brutal que Clair negligeix. Excepte d'alguns contemplatius, tothom detesta el silenci. Si cla agradés, o si solament el suportessin, hom no veuria la gent enxiorar-se—com ho fa—dins de les ciutats. Hom no els veuria en el carrer, aturar-se o escoltar el més baleder dels acordeons."

REOBERTURA DE SIS CINEMES

A causa de la gran crisi per què està travessant l'Amèrica del Nord, sis cinemes es veieren obligats a tancar llurs portes. Avui, però, les portes han estat obertes novament, i hom espera que per força temps. Això evidencia el fet que la indústria cinematogràfica és vida llarga. Era, a més, d'esperar, pues si la crisi general es redueix una mica, hom hi fa que els negocis cinematogràfics es reprenguin immediatament.

LA TEMPORADA AL LICEU

Com ja assenyalarem, a la fresca inauguració del gran escenari Òpera Milhaud, Manuel de Falla "La vida breu", dirigirà per Ataulfo Argenta, Seguidament, es posarà en escena, per primera vegada a Barcelona, el ballet en un acte, "El primer brindis", de Manuel Valls, també, "El amor brujo", que Vicente per principal intèrpret la dançarina Lucia de Garcilaso, també desconeguda en Barcelona. Entre els números amb què compta el nou cartell del Liceu, hi ha els noms de Claudia Muzio, Merlin, Gravelard, Vall Del Monte, Cleva Austin, Vivanet, etc.

EL TEATRE